

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 3.

Mai 1923

21de aargang.

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSMØTE 1923.

DET 2ode aarsmøte holdtes i Landbruksuken onsdag 7. mars kl 5 em. i Kristiania Haandverks og Industriforenings Festsal. Møtet var godt besøkt og lededes av formanden, landbruksdirektør *Tandberg* som refererte aarsberetning og aarsregnskap for 1922. Derefter gav formanden endel opplysninger om myrselskapets oppgaver og virksomhet.

Som repræsentanter for de direkte medlemmer valgtes:

Ingeniør A. Bergan, Breiskallen.

Professor Bjørlykke, Aas.

Gaardbruker og stortingsmand M. N. Foshaug, Maalselven.

Forsøksleder O. Glærum, Hjellum.

Fylkestorvmester P. Jebe-Steensaas, Midtvang pr. Hamar.

Godseier A. Krohn, Dilling.

Fylkesmand Thv. Løchen, Hamar.

Statsraad J. E. Melbye, Nes i Hedemark.

Grosserer Harald Sundt, Kristiania.

Sogneprest J. Walnum, Botne i Jarlsberg.

Ritsmester Ebbe Astrup, Stange.

Gjenstaaende medlemmer av repræsentantskapet er:

Gaarbruker Emil Frøen, Sørum.

Skogeier Kleist Gedde, Stai Storelvedalen.

Direktør Johs. Nore, Asker.

Fylkesmand Hroar Olsen, Kristiania.

Torvingeniør Ording, Lillestrøm.

Dr. Ole Svenneby, Vaaler i Solør.

Landbrukslærer S. Sverdrup, Søgne pr. Kristiansand S.

Godseier C. Wedel Jarlsberg, Kristiania.

Efterat de indre anliggender var besørgtet blev der en kort pause hvorefter foredragsmøtet begyndte kl. 6-15 em. om *skogen og myren paa høifjeldet*.

Første foredragsholder var skogdirektør *Saxlund*: *Vor vernskog*. Anden foredragsholder torvingeniør *Thaulow*: *Torv som brændsel*.

paa høifjeldet. Tredie foredragsholder professor *Lende Njaa*: *Opdyrking av høifjeldsmyrer*.

Foredragene vil bli indtat i meddelelserne.

Formanden takket hver av foredragsholderne, hvorefter der blev et ordskifte, som aapnedes av godseier *C. Wedel-Jarlsberg* der anbefalet samarbeide mellem Det Norske Skogselskap og Det Norske Myrselskap saavel som andre interesserte for vernskogens bevarelse. Der burde utsendes apostler omkring i landet for at virke til fordel for denne sak. Forsøksleder *Haakon Foss*, bestyreren av statens forsøksstation for fjeldbygdene frembragte en tak fra fjeldbønderne for at myrselskapet hadde optat denne sak til alsidig utredning og fremkom med en del uttalelser om opdyrking av fjeldmyrer, samt en utskifning av dyrkbar jord i sameie. I den fortsatte diskussion som dels omfattet vernskogen og dels opdyrkingen deltok ogsaa skogeier *Kleist Gedde*, professor *Barth*, professor *Thunes*, skogdirektør *Saxlund*, skogeier *Bull-Aakrann* og fru *Resvold Holmsen*. Tilslut uttalte skogeier *Olav Nergaard* i anledning av at godseier *Wedel Jarlsberg* hadde fremholdt nødvendigheten av at utsende apostler til at virke for vernskogens bevarelse, at i Hedmark fylke gaar man den motsatte vei, idet man av sparehensyn nu vil opheve fylkestorvmesterstillingen. Efter initiativ av Hedmark Skogselskap blev stillingen som fylkestorvmester opprettet i krigsaarene før brændselskrisen begyndte idet hensigten var at avlaste skogen ved at brænde mer torv. Takket være fylkestorvmesteren blev der under brændselskrisen anlagt flere brændtorvfabrikker i Hedmark end i noget andet fylke i landet. Av nyanlæggene har enkelte ogsaa vist sig saa levedygtige at de fremdeles holdes i drift. Under de nuværende forhold er der liten sandsynlighed for at nye brændtorvanlæg kan komme istand men fylkestorvmesteren bør dog fremdeles ha et stort virkefelt nemlig for vernskogens bevarelse, ved at arbeide for en mer utbredt anvendelse av torv som brændsel paa sætrene, særlig gjælder dette Nordre Østerdalen. Taleren vilde derfor henstille til Det Norske Myrselskap at ta sig av denne sak og søke forhindret at fylkestorvmesterstillingen blir indradd.

Møtet hævdes kl. $\frac{1}{2}$ 9 idet formanden takket for fremmøtet.

DET NORRKE MYRSELSKAPS REPRÆSENTANTMØTE

I forbindelse med aarsmøtet i Landbruksuken holdtes repræsentantmøte onsdag 7. mars kl. 1 middag i Kristiania Haandverks og Industrieforenings Festsal. Der var fremmødt 3 styremedlemmer og 9 repræsentanter.

Møtet aapnedes av formanden, landbruksdirektør *Tandberg*, med en mindetale over avdøde direktør *Hirsch*, som i saa mange aar hadde været medlem av repræsentantskapet. De tilstedeværende hædret hans minde ved at reise sig. Der var besørget sendt en krans til begravelsen paa Aas den næstfølgende dag.

Derefter anmodet formanden sekretæren om at læse op aarsberetningen for 1922, som er indtat i det efterfølgende, hvortil henvises. Aarberetningen blev godkjendt av repræsentantskapet. Sekretæren oplæste ogsaa regnskapet for 1922 som ogsaa er indtat i det efterfølgende, hvortil henvises. Til regnskapet fremkom bemerkninger om at kapitalkonto er for høi i forhold til nuværende anlægsværdier, hvorfor styret bør ta under overveielse at nedskrive kapitalkonto ved yderligere avskrivninger av anlægsværdiene. Repræsentantskapet meddelte styret ansvarsfrihet for regnskapet.

De uttrædende medlemmer av styret gjenvalgtes nemlig:

Landbruksdirektør G. Tandberg, Kristiania.

Skogeier Bull Aakrann, Nordstrand.

Landbruksskolebestyrer og stortingsmand Okkenhaug, Levanger.

Gjenstaaende medlemmer av styret er:

Statsminister Gunnar Knudsen, Borgestad pr. Porsgrund.

Professor Lende Njaa, Aas.

Blandt styrets medlemmer valgtes:

Formand Landbruksdirektør Tandberg.

Næstformand professor Lende Njaa.

Som varamænd for styret valgtes:

Godseier C. Wedel Jarlsberg, Kristiania.

Overingeneniør M. Leegaard, Kristiania,

Godseier A. Krohn, Dilling.

Direktør Johs. Nore, Asker,

Fylkesmand Hroar Olsen, Kristiania.

Som revisor gjenvalgtes A/S Revision, Kristiania.

Efterat møtet var slut kl. 3 em. gav styret en enkel middag paa Hotel Bristol for deltagerne i repræsentantmøtet.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSBERETNING 1922.

OGSAA i aaret 1922 har de daarlige tider medvirket til at sænke medlemsantallet, dog ikke i saa høi grad som aaret før. Der er avgaat 109, hvorav 4 livsvarige og samtidig er indmeldt 11 nye aarsbetalende medlemmer. Pr. ³¹/₁₂—1922 var medlemstallet 924, hvorav 2 æresmedlemmer, 7 korresponderende, 255 livsvarige og 660 aarsbetalende. Myrselskapets har desuten 453 indirekte medlemmer, som gjennom stedlige myrforeninger og landbruksselskaper er abonnenter paa »Meddelelserne« til nedsat pris.

Det for aaret avlagte og reviderte *hovedregnskap*, hvortil henvises, utviser paa gevinst- og taps konto en indtægt av kr. 187 442,57 og en utgift av kr. 162 046,29, saaledes balance overskud kr. 25 396,28, der av styret er besluttet avskrevet paa torvskolens anlægsværdi. Balance-

konto viser samlet aktiva kr. 420 917,99, hvorav anlægsværdier kr. 334 862,86, som dog tiltrods for de foretagne avskrivninger fremdeles maa ansees for at være for høie, idet det meste anlægsarbeide er utført under høikonjunkturen.

Det særskildte regnskap for *Forsøksstationen paa Mæresmyren*, hvortil henvises, utviser paa gevinst- og tapskonto en samlet bruttoindtægt av kr. 18 270,03, iberegnet utestaaende fordringer og beholdninger pr. $\frac{31}{12}$. Den samlede bruttoutgift er kr. 31 496,70 altsaa iberegnet utestaaende fordringer og beholdninger pr. $\frac{1}{1}$. Herved faar man balance, driftstilskud fra myrselskapets hovedkasse kr. 13 225,77. Balancekonto viser samlet aktiva kr. 142 128,13, hvorav anlægsværdi kr. 135 181,53, eller en forøkelse av kr. 9 655,55 som fordeles paa følgende konti:

Bygninger	kr.	1 730,89
Inventar	»	1 993,73
Redskaper	»	857,40
Nydyrkning	»	3 993,85
Veier, gjærde, planering mm.	»	998,93
Haven	»	216,25
		<hr/>
	Tilsammen kr.	9791,05
Hesters konto er formindsket med	»	135,50
		<hr/>
	kr.	9 655,55

Det samlede bidrag fra myrselskapets hovedkasse utgjør kr. 21366,20.

Det særskilte regnskap for *Forsøksanstalten og toruskolen* i Vaalor i Solør, hvortil henvises, utviser paa gevinst- og tapskonto en samlet bruttoindtægt av kr. 74 063,79, iberegnet utestaaende fordringer og beholdninger pr. $\frac{31}{12}$. Den samlede bruttoutgift er kr. 91 330,64, iberegnet utestaaende fordringer og beholdninger pr. $\frac{1}{1}$. Hertil kommer saa avskrivninger fra hovedregnskapets overskud kr. 25 396,28, saa at balancen blir kr. 42 663,13. Herav er kr. 17 266,85 det egentlige driftsunderskud eller hovedkassens driftstilskud. En væsentlig aarsak hertil er at brændtorvdriften kun har været forberedende forsøksdrift og desuten er varebeholdningernes værdi blit betraktelig nedskrevet. Balancekonto viser samlet aktiva kr. 359 443,03, hvorav anlægsværdien utgjør kr. 196 856,95. Dette er en formindskelse av kr. 23 203,54, idet der er avskrevet kr. 60 396,28 og tilkommet kr. 37 192,70. Foruten avskrivningen fra hovedkontorets overskud kr. 25 396,28 er avskrevet kr. 35 000,00 som tidligere har været opført som gjæld til »foranstaltninger til økning av brændtorvproduksjonen«. Regnskapet for de i aarene 1917 og 1918 til myrselskapets disposition stillede kr. 100 000,00 er nu godkjendt av Provianteringsdepartementet, hvorfor ovennævnte kr. 35 000,00 er avskrevet paa anlægsværdien. Forøkelsen av anlegget indbefatter:

Driftsmaskiner, utvidelse av elektriske kraftledninger og anskaffelse av 3 elektriske motorer	kr. 6 688,30
Brændtorvanlæg, anskaffelse av torvgravemaskin og torvtransportør	» 27 059,95
Torvstrøanlæg, torvhuser mm.	» 2 607,43
Torvskolens bygninger, forskjellige arbeider	» 837,02

Tilsammen kr. 37 192,70

Størstedelen herav gjælder tidligere bevilgninger, idet der paa budgettet for aaret 1920 var opført et beløp paa kr. 20 000,00 væsentlig til anskaffelse av en torvgravemaskin. Da dette ikke lot sig gjennomføre hverken i 1920 eller 1921 blev det indsparede beløp som forefandtes i det regnskapsmessige overskud pr. $\frac{31}{12}$ 1921 stillet til disposition i 1922 og henvises herom i forrige regnskap. I det beløp som er medgaat til brændtorvanlægget er ogsaa indbefattet restbeløpet for torvgravemaskinen. Denne skal betaales med sv. kr. 13 400 avdragsvis i 5 aar pr. 1. mai eller sv. kr. 2680 aarlig. Første avdrag betaales 1. mai 1922 tilsvarende n. kr. 3705,10. Der gjenstod altsaa 1. mai 1922, da torvgravemaskinen blev mottat, sv. kr. 10 720,00, som da tilsvaret n. kr. 14 820,40, en gjæld som er kreditert torvgravemaskinens konto og i regnskapet opført som passiva. I det opførte samlede driftsunderskud kr. 126 692,69 er ogsaa indbefattet avskrivninger paa samlet beløp kr. 75 796,52. Bidraget fra myrselskapets hovedkasse utgjør i aaret 1922 kr. 44 974,21. De samlede laan var pr. $\frac{1}{1}$ kr. 205 000,00 og er pr. $\frac{31}{12}$ kr. 150 000,00, altsaa en formindskelse paa kr. 55 000,00. Herav er driftslaan for 1921 kr. 20 000,00, som er tilbakebetalt i 1922 og desuten ovennævnte laan av »foranstaltninger til økning av brændtorvproduksjonen« kr. 35 000,00.

Myrselskapet har i 1922 holdt 1 aarsmøte, 2 repræsentantmøter og 6 styremøter. Paa myrselskapets hovedkontor viser brevjournalen 1184 indgaatte og utgaatte skrivelser foruten postopkrav og tryksaker m. m.

Myrselskapets oplysende virksomhet.

TIDSSKRIFTET »Meddelelserne« er som bekjendt tvangfrit, altsaa ikke bundet til at utkomme paa nogen bestemt dato, men maa rette sig efter omstændighetene og den mængde stof, som kan skaffes. Paa grund av typografstreik blev ikke 6te hefte færdig inden aarets utgang. Den væsentligste del av stoffet er beretninger og erfaringen fra myrselskapets virksomhet. Beretningen om forsøksvirksomheten til myrdrøknings fremme for aaret 1921 blev dels av økonomiske grunde slaat sammen med beretningen for 1922 og trykningen er paabegyndt i meddelelse nr. 5 og 6. Beretningen om forsøksvirksomheten til torvbrukets fremme er indtat i meddelelse nr. 4. I meddelelse nr. 3 er indtat beretninger om stedlige myrforeningers virksomhet. Desuten er i aarets

løp indtat flere saklige artikler av aktuell interesse. Enkelte av disse er i oversættelse senere trykt i andre lands tidsskrifter dels i sin helhet dels i utdrag. Der har været tat særtryk av forskjellige artikler.

Om den oplysende virksomhet til *myrdyrkningsens fremme* henvises til den særskilte beretning om forsøksstationens virksomhet i det efterfølgende.

Myrselskapet har deltatt i *Norges Varemesse* 3.—10. september 1922 hvor fremvistes tilsalgs brændtorv og torvstrø av egen tilvirkning fra forsøksanstalten i torvbruk i Vaaler i Solør. Hensigten hermed var nærmest at reklamere for disse produkter og der er som følge herav kommet en del forespørslser om eventuelt salg av brændtorv og torvstrø.

Myrselskapets viktigste oplysende virksomhet til *torvbrukets fremme* har ogsaa i aaret 1922 været koncentrert om *torvskolen*. Herom henvises til beretningen indtat i meddelelse nr. 4, side 63—64, hvorav fremgaar, at kurset var besøkt av 8 elever fra forskjellige deler av landet. Flere var vistnok anmeldt men mødte ikke.

Det paatænkte *kursus i torvbruk for offentlige funktionærer* blev bekjendtgjort. men der meldte sig ikke tilstrækkelig mange deltagere til at kurset kunde holdes.

Myrselskapets virksomhet til torvbrukets fremme.

DENNE virksomhet har i aaret 1922 været koncentrert om forsøksanstalten i torvbruk og en beretning herom er indtat i meddelelse nr. 4 side 56—63, hvortil henvises. Det fremgaar herav at denne forsøksvirksomhet kun er saavidt paabegyndt og at ikke alt forsøksmaskineri var helt komplet.

De meget faa *brændtorvanlæg*, som har været i drift har enten været saadanne, som har foretat forsøk med arbeidsbesparende maskiner eller torvdriften har været igangsatt av kommuner som nødsarbeide. Desuten har enkelte store brændselsforbrukere inde i landet med heldig beliggende brændtorvanlæg tilvirket brændtorv for eget behov. Veirforholdene har været daarlige for tørkning av torv i hele den sydlige del av landet, idet der efter St. Hans har været mer nedbør, flere nedbørsdage og lavere gjennemsnitstemperatur end normalt. Kun den brændtorv, som blev optatt og utlagt i begyndelsen av sæsongen, er blit tilfredsstillende tørket og indbjerget.

For *torvstroanlæggene* har nedgangsperioden vistnok ogsaa adskillig indflydelse, men ikke i den grad som for brændtorvanlæggene. Nogen nye store torvstrøfabrikker er ikke bygget i det forløpne aar, derimot er der oprettet flere smaa torvstrølag rundt om i bygderne og disse sidste synes nu glædeligvis at paany bli omfattet med større interesse. For torvstrødriften har veirforholdene i den sydlige del av landet været endnu vanskeligere end for brændtorvdriften og kun de anlæg som har kunnet indbjerger strøtorv før St. Hans, har iaar overhode faat tørt raamateriale.

Efter anmodning indsendt gjennom fylkestormesteren, har torv-

fabrikkene i Hedmark fylke ogsaa iaar faat dispensation fra 8 timers dagen og tilladelse til at arbeide indtil 54 timer ukentlig. Da det meste arbeide ved en torvbedrift foregaar ute i det fri med som oftest tilfældige arbeidere og i en forholdsvis kort tid av aaret, hvori det mangel gang gjælder at mest mulig utnytte veir og vind, for at kunne indbjerge den tørkede torv før regnveiret kommer, vilde det være ønskelig om torvbruket kunde bli likestillet med landbruket m. h. t. arbeidstid, altsaa at 8 timers dagen blev helt ophævet. I Meddelelse nr. 3 er ogsaa indtat en artikkel om dette spørsmål indsendt fra formanden i Brændtorvfabrikanternes Forening.

Sekretæren foretok en studiereise til Tyskland for at besøke torvutstillingen i Hannover 18.—27. mars. I Tyskland har man fremdeles brændselsnød og der anlægges nye brændtorvfabriker i hundredevis hvert aar. Paa grund av de stigende arbeidslønninger bestræber man sig ogsaa i Tyskland for at faa indført mer arbeidsbesparende maskiner, redskaper og arbeidsmetoder i torvbruket og det var av interesse at faa konstatert, at retningslinierne er de samme som Det norske Myrselskap arbeider henimot. En beretning om torvutstillingen i Hannover er indtat i »meddelelse« nr. 2, side 30—34 hvortil henvises. I løpet av vaaren og sommeren har sekretæren forøvrig været sterkt optat med forsøksanstalten i torvbruk og torvskolen. Forsøksvirksomheten til torvbrukets fremme vil antagelig herefter kræve mer tid baade til forberedelser, til utførelse av selve forsøkene og til bearbeidelse av forsøksresultaterne.

Myrselskapets virksomhet til myr dyrkingens fremme.

I 1922 har Forsøksstationen hat et dyrket areal paa ca. 250 maal. Av dette areal har ca. 190 maal ligget til forsøk. Av nedenstaaende oversigt vil fremgaa hvilke spørsmål der er arbeidet med:

1. *Sortforsøk*: 10 engfelt, 4 havre, 2 bygfelt, 1 felt for sammenligning mellem byg, havre, vaarrug og vaarhvet, samt 1 felt for følgende vekster: Næper, kaalrot, grønfor, hodekaal, gulrot, poteter, bærbusker og blomster. I næpefeltet indgaar forsøk med forbeter og i gulrotfeltet forsøk med pastinakpersillerøtter, rødbeter og løk — ialt 26 sortfelt.

2. *Fraavl*: 4 felt for timotei, 2 for engrævehale, 1 for svingelfaks og 1 for strandrør, ialt 8 felt.

3. *Gjødslingsforsøk*: 24 engfelt, herav 3 paa halvt dyrket myr og 2 paa ubrut myr. 8 kornfelter, 5 rotfruktelter og 1 paa udyrket mosemyr, ialt 38 felt.

4. *Forsøk med jordforbedringsmidler*: 5 kalkningsfelter og 7 felter med paaføring av mineraljord, ialt 12 felt.

Medd. fra Det norske Myrselskap. Nr. 3. 1923.

5. *Forsøk med ulik saatid*: 1 havre-, 1 bygg-, 1 vaarrugfelt, 1 grønforsøk, hvor der ogsaa forsøkes forskjellig høstetid, ialt 4 felt.

6. *Saamængdeforsøk*: 1 felt for byg hvor radsaaning og bredsaaning sammenlignes.

7. *Forskjellige gjenlægningsmaater for eng*: 3 felt.

8. *Forskjellige opdykningsmaater*: 6 felt

9. *Grøftningsforsøk*: 4 felt, paa det ene felt sammenlignes ogsaa forskjellige grøftedybder.

10. *Beiteforsøk*: 3 felt.

11. *Forsøk med haaslaat*: 6 felt.

12. *Planteforædling*: Der drives litt med timotei, engrap og hundegræs.

Sprede felter. Ved Forsøksstationen i Trysil hos P. Grambo har der været igang 1 forsøk med forskjellige grøfteavstande, 1 kalknings- og grusningsforsøk og 2 felt med ulike engfrøblandinger.

Desuten har der været gjødslingsfelt hos:

Th. Øiseth, Tørberget, Elverum.

P. Elgsbøll, Jordet, Trysil.

M. Grønna, Østby »

Alle disse felter har været bestyret av herredsaagronom *Harald Lundé*.

Ved torvskolen i Vaaler har der været igang 1 gjødslingsforsøk og 1 engfrøblandingsforsøk.

Demonstrationsfeltet paa Viamyr i Bykle, Sætersdalen blev desværre ikke færdig til saaning ivaar paa grund av, at det ikke blev pløiet høsten i forveien. Feltet blev pløiet i høst og gjødslings- og engfrøblandingsfelt anlægges til vaaren.

Hos Ragnvald Sollien, Odnes har der været igang de samme felter som itjor, nemlig gjødslingsfelt og 1 engfrøblandingsfelt.

Paa budgettet for iaar var opført et beløp til anlæg av demonstrationer i myrdyrkning og da særlig i Nord-Norge. For at faa sat igang slike felter, foretok myrkonsulenten i sommer en reise til Nordland og Troms fylker. Landbrukselskaperne i disse fylker var meget interessert for saken og var med sine funktionærer behjælpelig med at faa utpekt passende steder for anlæg av feltene og lovet at faa sat arbeidet med dyrkningen igang samt at føre tilsyn med feltene.

Det traf sig saa heldig, at paa alle disse steder, hvor felter skulde anlægges, var der herredsaagronomer som var meget interessert for dette og lovet at være feltbestyrere.

I *Nordlands* fylke blir der et felt i *Fauske* og et paa *Andøya*.

I *Troms* fylke blir der et paa *Fuglemyrene* i *Maalselv* herred og et paa *Sørkjosmyrene* i *Balsfjord* herred. Av feltene blev to færdig-arbeidet i høst saa de kan tilsaaes til vaaren. De andre to (i *Troms*) fik man ikke pløiet paa grunn av voldsom nedbør i høst.

Et demonstrationsfelt er ogsaa under enlæg paa *Øktmyrene*, beliggende i *Fluberg Sameie*, *Søndre Land*.

Nydyrkning. I sommerens løp er der optat 260 m. rørgroft 53 trægroft, 1777 m. torvgroft. = tils. 2090 m. Dette tilsvare et areal av 33 maal, gjenstaaende fra ifjor 15 maal. tils 48 maal nyland. Av dette er ca. 10 maal pløiet, og 10 maal tænkes forsøkt til beiting uten forutgaaende pløining, resten — 28 maal — er upløiet, men 12 maal av dette er flaaakket.

Der er oprensket 820 m. utfaldsgroft, 340 m. av det er gjenlagt for at undgaa den aarlige oprenskning. Til gjenlægningen av disse er brukt 3" og 4" dæmrør. 240 m. groft som før var tat til halv dybde (paa teltene 85 og 86) er nu tat til fuld dybde og gjenlagt med torv.

Der er endvidere tat endel grøftestubber hvor der før var mangelfuldt grøftet, tils. ca. 150 m.

Nyanskaffelser. Av slike er indkjøpt: en rulleharv, en spreder for gjødselvand, en hjulbakke — »Planet jun.« — for haandkraft, et ildsikkert pengeskap og en decimalvegt.

Foredrag m. v. Myrkonsulenten har holdt 10 foredrag ved landbrukskurser i *Nord-Trøndelag*, 1 foredrag ved Myrselskapets aarsmøte under landbruksuken og 4 foredrag ved torvskolen i *Vaaler*.

I juni maaned foretok myrkonsulenten en befaring av *Øktmyrene* i *Søndre Land*, sammen med den komite som arbeider med planer for mulig opdyrkning av endel av disse myrer.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Gevinst- og

DEBET

(Driftsregnskap)

Utgifter :	
Lønninger	kr. 26 609,08
Reiseutgifter	» 4 532,91
Avholdelse av møter	» 249,00
Meddelelserne	» 3 467,45
Bibliotek og tryksaker	» 362,92
Kontorutgifter	» 2 373,20
Norges Varemesse	» 404,19
Analysér	» 16,00
Revision	» 500,00
Opkrævning av aarspenger	» 257,20
Utestaaende aarspenger, avskrevet som uerholdelig	» 322,00
Avskrevet overkurs statsobligationer	» 125,00
Hovedkontorets utgifter	kr. 39 218,95
Forsøksstationen paa Mæresmyren's utgifter (se særskilt regnskap) »	31 496,70
Forsøksanstalten og torvskolens's utgifter (se særskilt regnskap) »	91 330,64
Samlede utgifter	kr. 162 046,29
Balance, avskrevet paa Torvskolens anlægsværdi	» 25 396,28
	kr. 187 442,57

Balance-

DEBET

(Formuesstillingen)

Aktiva :	
Legater anbragt i statsobligationer	kr. 25 000,00
I aktie i A/S Rosenkrantzgt. 8	» 1 000,00
Værdier av inventar og bibliotek paa hovedkontoret	kr. 2 824,38
Forsøksstationens anlægsværdi	» 135 181,53
Torvskolens anlægsværdi	» 196 856,95
	» 334 862,86
Utestaaende aarspenger	kr. 558,00
—»— Forsøksstationen	» 860,72
—»— Torvskolen	» 12 584,15
	» 14 002,87
Kassabeholdninger:	
Hovedkontoret: i bank og kasse	kr. 16 657,14
Forsøksstationen	» 85,88
Torvskolen: i bank og kasse	» 4 573,24
	» 21 316,26
Beholdninger:	
Forsøksstationen	kr. 6 000,00
Torvskolen	» 18 736,00
	» 24 736,00
	kr. 420 917,99

Nærværende stemmer med selskapets bøker. Hovedkontorets bank-
 Kristiania,
A/S Revision
 P. I. Borch.

HOVEDREGNSKAP FOR AARET 1922.

taps-konto

for 1922).

KREDIT

Indtægter:

Statsbidrag iberegnet dyrtidstillæg	kr.	81 215,00
Aarspenger indbetalt 1922	kr.	3 153,00
» utestaaende	»	558,00
	kr.	3 711,00
Private bidrag	»	5 500,40
Renter av legater og bankinskud	»	2 650,56
Indtægter av meddelelserne	»	2 030,89
	»	13 892,85
Forsøksstationen paa Mæresmyrens indtægter (se særskilt regnskap)	»	18 270,93
Forsøksanstalten og torvskolen's indtægter (se særskilt regnskap)	»	74 063,79

kr. 187 442,57
kontopr. ³¹/₁₂ 1922).

KREDIT

Passiva:

Torvskolens laan	kr.	150 000,00
» gjæld for torvgravemaskin	»	14 820,40
Forskud aarspenger 1923	»	10,00
Kapital konto	»	256 087,59

kr. 420 917,99

beholdninger stemmer. Andre beholdninger er ikke kontrollert av os.
21. februar 1923.

E. M. Rønning.

FORSØKSSTATION PAA MÆRESMYREN

taps konto.

for 1922)

KREDIT

Indtægter:

Salg og forbrug av produkter fra Forsøksstationen	kr.	9 910,21
Utestaaende fordringer pr. ³¹ / ₁₂	kr.	860,72
Beholdning avling pr. ³¹ / ₁₂	»	6 000,00
		<hr/>
	»	6 860,72
Distriktsbidrag	»	1 500,00
		<hr/>
	Samlede indtægter	kr. 18 270,03
Balance, driftstilskud fra Myrselskapets hovedkasse	»	13 225,77
		<hr/>
	kr.	<u>31 496,70</u>

konto.

pr. ³¹/₁₂ 1922).

Passiva:

Bidrag fra Myrselskapets hovedkasse pr. ¹ / ₁	kr.	133 987,70
Samlet bidrag fra Myrselskapets hovedkasse 1922	kr.	21 366,20
hvorav driftstilskud (se ovenfor)	»	13 225,77
		<hr/>
	»	8 140,43

kr. 142 128,13

bøker. Beholdninger og utestaaende er ikke kontrollert av os.

8. februar 1923.

E. M. Rønning.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Gevinst- og

DEBET

(Driftsregnskap)

Utgifter:

Brændtorvdrift:

Beholdning og utestaaende pr. 1/1 kr. 15 050,20

Forsøksdrift og drivkraft 1922 kr. 5 222,59

Transport og andre utgifter » 3 864,64

» 9 087,23

kr. 24 137,43

Torvstrødrift:

Beholdning og utestaaende pr. 1/1 kr. 28 440,40

Driftsutgifter 1922 kr. 14 051,35

Opstikning for næste aar » 3 164,25

» 17 215,60

Forsøksdrift utenom brændtorvdriften	»	45 656,00
Elevernes undervisning, reiser, kosthold mm.	»	817,58
Hestehold, jordbrukets og sagbrukets drift	»	5 200,23
Renter av torvlaan	»	720,43
Avgifter	»	4 523,60
Administration, assurance m. m.	»	1 781,98
Sykekasse og riksforsikring	»	7 758,28
		735,11

Samlede utgifter kr. 91 330,64

Hovedregnskapets overskud avskrevet paa anlægget » 25 396,28

kr. 116 726,92

FORSØKSANSTALT OG TORVSKOLE

taps-konto

for 1922).

KREDIT

Indtægter:

Brændtorvdrift:

Kontant salg	kr.	11 334,95	
Utestaaende fordringer pr. $\frac{31}{12}$	»	1 349,35	
Beholdning pr. $\frac{31}{12}$	»	5 000,00	

kr. 17 684,30

Torvstrødrift:

Kontant salg	kr.	30 408,69	
Utestaaende fordringer	»	8 234,80	
Beholdning torvstrøballer	»	7 236,00	
Beholdning strøtorv	»	6 500,00	

» 52 379,49

Distriktsbidrag indbetalt	kr.	1 000,00	
—»— utestaaende pr. $\frac{31}{12}$	»	3 000,00	

» 4 000,00

Samlede indtægter kr. 74 063,79

Balance, driftsunderskud og avskrivninger » 42 663,13

kr. 116 726,92

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Balance-

DEBET

(Formuesstillingen)

Aktiva:			
Driftsmaskiner		kr.	51 373,53
Brændtorvanlæg		»	58 911,78
Torvstrøanlæg		»	59 287,43
Sagbrukets anlæg		»	372,77
Smiens anlæg		»	221,07
Jordbrukets anlæg		»	1 221,33
Hest og kjøreredskaper		»	680,00
Torvskolens bygninger		»	24 789,04
	Samlet anlægsværdi	kr.	196 856,95
Utestaaende for solgt brændtorv	kr.	1 349,35	
— — — — — torvstrø	»	8 234,80	
— — — — — distriktsbidrag	»	3 000,00	
			» 12 584,15
Beholdning brændtorv	kr.	5 000,00	
— — — — — torvstrøballer	»	7 236,00	
— — — — — strøtorv	»	6 500,00	
			» 18 736,00
Kontanter i bank og kasse pr. ³¹ / ₁₂			» 4 573,24
Konto for driftsunderskud pr. ¹ / ₁	kr.	84 029,56	
Balance driftsunderskud i 1922	»	42 663,13	
			» 126 692,69
			kr. 359 443,03

Foranstaaende regnskap stemmer med selskapets bøker. Bankkonto stemmer. aarets regnskap opførte gjældspost kr. 35 000,00 til »foranstaltninger til

Kristiania,
A/S Revision
P. I. Borch.

FORSØKSANSTALT OG TORVSKOLE

konto

pr. ³¹/₁₂ 1922).

KREDIT

Passiva:

Torvlaanefondet:		
Anlægslaan 1918—1919	kr. 100 000,00	
Driftslaan 1918—1919	» 40 000,00	
	<hr/>	kr. 140 000,00
Distriktslaan av Hedmark fylke	» 10 000,00	
		<hr/>
	Samlede laan	kr. 150 000,00
Gjæld for torvgravemaskin	» 14 820,40	
Laan og bidrag fra Myrselskapets hovedkasse 1918—1921	kr. 149 648,42	
Do. 1922	» 44 974,21	
	<hr/>	» 194 622,63

kr. 359 443,03

Beholdninger og utestaaende fordringer er ikke kontrollert av os. Den i fjor-
økning av brændtorvproduktionen er i 1922 avskrevet paa anlæget.

21. februar 1923.

E. M. Rønning.

TORV SOM BRÆNDEL I HØIFJELDET

FOEDRAG PAA DET NORSKE MYRSELSKAPS 20DE AARSMØTE 7 MARS 1923
AV TORVINGENIØR THAULOW

HØIERE end Norges dale, der menneskene bor, ligger fjeldvidden. Den er et stykke Norge for sig selv og ikke det mindste, mere end to tredieparter av hele Norges overflate er uproduktiv og en stor del herav er fjeldvidder.

Sæter ved trægrænsen.

At komme ditop er ikke altid saa let, veien er ofte baade brat og tung, saa »naar du vil paa fjeldesti og skal nisten snøre, læg saa ikke mere i, end du let kan føre.» Men naar man saa har naadd dit op, for et syn »utover fjord og aas, utover furutop« og indover langt indover endeløse vidder, myrer og snedækte fjeldknauser.

Vegetationen deroppe er daarlig, man kan nok træffe paa en ensom furu eller nogen forkrøblede bjerker her og der, men ellers er det mest vidjekrat og brisk og ikke mindst myrdannende planter, mose og star. Myrene paa fjeldet er høist forskjellige likesom nede i dalene, men dette er paa fjeldet ikke alene avhængig av de myrdannende planters art, ogsaa en anden faktor spiller en rolle nemlig frosten. Enkelte aar kan